ЗІҐМУНД ФРОЙД УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНА

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою університету

Протокол №10 від
«11» червня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОРГАНІЗАЦІЙНА ПСИХОЛОГІЯ

Освітній рівень: Перший (бакалаврський)

Галузь знань: С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»

Спеціальність С4 «Психологія»

Освітньо-професійна програма "Психологія"

Статус дисципліни: вибіркова

Форма навчання: денна

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практичні (год.)	Самостійна робота студента (год.)	Разом (год.)	Залік (сем.)
Денна	2	3	20	14	56	90	3

Київ-ЗФУУ
2025

Робоча програма розроблена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини», спеціальності С4 Психологія, затвердженої вченою радою ЗФУУ (протокол № 10 від «11» червня 2025 року)

Програму навчальної дисципліни розробив:

Кандидат психологічних наук,
доцент кафедри психології _____ В. Паньковець
(підпис)

Робочу програму обговорено та затверджено на засіданні кафедри психології

Протокол № 9 від “21” травня 2025 року

Завідувач кафедри психології _____ І. Клименко
(підпис)

Гарант ОПП «Психологія» _____ І. Клименко
(підпис)

Пролонговано:
на 20__ /20__ н.р._____ (_____),“__” _____ 20____ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)
на 20__ /20__ н.р._____ (_____),“__” _____ 20____ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)
на 20__ /20__ н.р._____ (_____),“__” _____ 20____ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)
на 20__ /20__ н.р._____ (_____),“__” _____ 20____ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

<table>
<tr><th rowspan="2">Найменування показників</th><th rowspan="2">Галузь знань, спеціальність, ОПП, ступень вищої освіти</th><th colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</th></tr>
<tr><td colspan="2">Денна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів - 3</td><td>Галузь знань – С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»</td><td colspan="2">Статус дисципліни
вибіркова
Мова навчання
Українська</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Змістових модулів - 2</td><td rowspan="6">Спеціальність: С4 Психологія

Освітньо-професійна програма «Психологія»</td><td colspan="2">Рік підготовки</td></tr>
<tr><td colspan="2">2-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td></td><td>3-й</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Загальна кількість кредитів/годин - 3/90</td><td colspan="2">Лекції (год.)</td></tr>
<tr><td>20</td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="8">Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних - 2 год.;</td><td rowspan="8">Ступень вищої освіти - Бакалавр</td><td colspan="2">Практичні(год.)</td></tr>
<tr><td>14</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота(год.)</td></tr>
<tr><td>56</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Всього</td></tr>
<tr><td>90</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю</td></tr>
<tr><td></td><td>Залік</td></tr>
</table>

2.1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Організаційна психологія» є формування у студентів фундаментальних уявлень та базових навичок з організаційної психології; ознайомлення з основними психологічними запитами працівників організацій та шляхами їх вирішення; опанування сучасними концепціями та моделями управління персоналом в організаційній психології; навчання психологічної оцінки працівників та колективів.

Навчальна дисципліна сприяє підготовці студентів до роботи в сучасних організаціях, зокрема в аспектах психологічної підтримки, управління людьми та розвитку особистості працівників. Це важлива дисципліна, що охоплює різноманітні аспекти психології, пов'язані з менеджментом та управління персоналом.

Дисципліна забезпечує необхідні знання та практичні навички для ефективної психологічної роботи майбутніх студентів в організаціях різних типів.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Завдання спрямовані на формування високого рівня професійної компетентності у здобувачів освіти, які зможуть ефективно працювати у сфері організаційної психології:

- визначення закономірностей, що керують поведінкою і діями працівників та колективів за умов повсякденної роботи;
- розроблення рекомендацій щодо навчання працівників та колективів для використання таких знань і навичок у повсякденній роботі з персоналом;
- пошук засобів надійної оцінки можливостей та компетентностей працівників;
- дослідження змісту, методів, закономірностей та принципів психологічної підготовки працівників організацій;
- вивчення засобів попередження та вирішення конфліктів у організаціях;
- використання отриманих психологічних знань та умінь для консультування керівників сучасних організацій;
- розгляд технік психічної стійкості й усунення наслідків впливу стресових подій для працівників організацій;
- розгляд основних інструментів роботи організацій в умовах військових дій тощо.

2.3. Передумови для вивчення дисципліни.

Для успішного засвоєння дисципліни «Організаційна психологія» студентам необхідно мати ґрунтовні знання з таких предметів:

Пререквізіти:

- Філософія – розуміння фундаментальних принципів реальності і пізнання, буття людини, відносин людини і світу.
- Загальна психологія – знати і розуміти базові психологічні феномени і компоненти психіки.
- Історія психології – знати ключові етапи розвитку психологічного знання.
- Вікова психологія – розуміти особливості особистості на кожному віковому етапі.
- Соціальна психологія – розуміти принципи і закономірності взаємодії особистості та соціального оточення.

Постреквізіти:

Після завершення дисципліни студенти зможуть застосовувати отримані знання у таких предметах та професійних сферах:

- Основи психологічного консультування – знання теорій мотивації.
- Диференціальна психологія – розуміння особливостей взаємодії працівників у організації.
- Військова психологія – робота у організації з працівниками-військовими та особами, які пережили бойові дії.
- Психодіагностика – знання про сучасні діагностичні інструменти які використовуються у організації.

3. Зміст навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Організаційна психологія» складається з двох змістовних модулів:

Змістовий модуль 1. Вступ до організаційної психології.

Тема 1. Вступ до організаційної психології.

Генеза зайнятості людини і розвиток менеджменту. Основні поняття, історія розвитку та методологічні засади організаційної психології. Теоретичні підходи до розуміння поведінки людини в організаційному контексті, зв'язок з іншими галузями психології та менеджменту. Основні функції та ролі організаційного психолога в сучасних організаціях. Сучасними тенденції розвитку дисципліни та її практичне застосуванням у різних організаційних контекстах.

Тема 2. Поняття про організацію.

Теоретичні підходи до визначення організації як соціальної системи. Класичні та сучасні теорії організації, їх структурні характеристики та функціональні особливості. Типи організаційних структур, їх переваги та недоліки в різних умовах функціонування. Організація як відкрита система, що взаємодіє з зовнішнім середовищем.

Тема 3. Організаційна культура.

Сутність організаційної культури як системи спільних цінностей, норм і переконань. Модель трьох рівнів Шейна (Schein's Iceberg Model). Модель конкуруючих цінностей Камерона та Куінна (Cameron & Quinn's Competing Values Framework). Модель Хофстеде (Hofstede’s Cultural Dimensions Theory). Типологія Хенді (Handy's Cultural Types). Модель Діла та Кеннеді (Deal & Kennedy's Model). Модель Тромпенаарса (Trompenaars' Organizational Culture Model). Вплив культури на поведінку співробітників, їх мотивацію та продуктивність. Процеси формування, підтримки та зміни організаційної культури. Культурні відмінності у міжнародних організаціях та управління культурним різноманіттям.

Тема 4. Теорії лідерства та роль керівника організації.

Класичні теорії лідерства: теорія рис, поведінкові теорії, ситуаційні моделі. Сучасні підходи: трансформаційне та транзакційне лідерство, аутентичне лідерство, харизматичне лідерство тощо. Вплив лідера на мотивацію підлеглих, групову динаміку та організаційну ефективність. Розвиток лідерських навичок та компетентностей.

Змістовий модуль 2. Особливості організаційної поведінки.

Тема 5. Мотивація та організаційна поведінка.

Змістові теорії мотивації (Маслоу (Maslow's Theory of Motivation), Герцберг (Herzberg's two-factor theory), Макклелланд (McClelland's Three Needs Theory)). Процесні теорії мотивації (теорія очікувань Врума (Vroom's Expectancy Theory), теорія справедливості Адамса (Equity theory)). Співвідношення внутрішньої мотивації та стимуляції, їх вплив на поведінку співробітників. Сучасні підходи до мотивації: теорія самодетермінації (self-determination theory; SDT), концепція залученості працівників (Employee engagement). Практичні методи мотивації персоналу та їх ефективність. Мотивації в різних поколіннях працівників та в умовах віддаленої роботи

Тема 6. Комунікація у організації.

Комунікація як основи організаційного функціонування. Основні моделі комунікації. Види комунікації: вербальна, невербальна, паравербальна. Типи організаційної комунікації: вертикальна, горизонтальна, діагональна. Бар'єри ефективної комунікації та способи їх подолання. Міжкультурні особливості спілкування. Цифрові канали комунікації та їх впливу на організаційну взаємодію.

Тема 7. Конфлікти у організації та шляхи їх подолання.

Поняття конфлікту як явища міжособистісної взаємодії. Моделі конфліктів. Стадії розвитку конфлікту та стратегії поведінки в конфліктних ситуаціях. Природа організаційних конфліктів, їх типи та джерела виникнення. Методи попередження, управління та вирішення організаційних конфліктів. Міжгрупові конфлікти та конфлікти у мультикультурних командах.

Тема 8. Стрес та вигорання у сучасних організаціях.

Поняття стресу у психології. Фізіологічна модель стресу Сельє (General Adaptation Syndrome). Психологічна модель стресу Лазаруса (TTSC). Індивідуальні та організаційні чинники, що впливають на рівень стресу. Синдром професійного вигорання (professional burnout), його структура та стадії розвитку. Копінг-стратегії та методи управління стресом на індивідуальному та організаційному рівнях. Вплив цифровізації та віддаленої роботи на рівень стресу працівників. Основні стратегії збереження здоров'я на робочому місці.

4. Структура залікового кредиту з дисципліни

Назви змістовних модулів і тем для вивчення	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
		лекції	практичні	с.р.	Контр. заходи.
1	2	3	4	5	
Змістовий модуль 1. Вступ до організаційної психології.					Поточне опитування, реферати, тестування
Тема 1. Вступ до організаційної психології.	11	2	2	7	
Тема 2. Поняття про організацію.	10	3	-	7	
Тема 3. Організаційна культура.	12	3	2	7	
Тема 4. Теорії лідерства та роль керівника організації.	12	3	2	7	
Змістовий модуль 2. Особливості організаційної поведінки.					
Тема 5. Мотивація та організаційна поведінка.	12	3	2	7	
Тема 6. Комунікація у організації.	11	2	2	7	
Тема 7. Конфлікти у організації та шляхи їх подолання.	11	2	2	7	
Тема 8. Стрес та вигорання у сучасних організаціях.	11	2	2	7	
Усього, годин	**90**	**20**	**14**	**56**	

5. Тематика практичних та занять з дисципліни

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ до предмету	4
2	Життєвий цикл організації та організаційна культура	2
3	Основні теорії лідерства	2
4	Ключові моделі мотивації та залученості персоналу	2
5	Проблемні питання комунікації у перосналу організації	2
6	Основні типи конфліктів у організації	2
7	Методи подолання стресу та вигорання у організації	2
Всього		14

6. Тематика самостійних занять з дисципліни

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Опишіть роль організаційного психолога в сучасній компанії та обґрунтуйте її важливість. Дослідіть етичні дилеми, з якими може стикатися організаційний психолог у своїй професійній діяльності.	7
2	Дослідіть вплив організаційної структури на поведінку співробітників у конкретній компанії. Проаналізуйте переваги та недоліки матричної організаційної структури.	7
3	Порівняйте культури двох організацій з різних галузей та проаналізуйте їх особливості. Розробіть план зміни організаційної культури для компанії, що переживає кризу.	7
4	Дослідіть вплив національної культури на формування організаційної культури. Порівняйте ефективність різних стилів лідерства в залежності від ситуації.	7
5	Розробіть програму розвитку лідерських навичок для менеджерів середньої ланки. Порівняйте ефективність матеріальних та нематеріальних методів мотивації.	7
6	Проведіть дослідження мотиваційних чинників у конкретній організації. Дослідіть вплив віддаленої роботи на організаційну комунікацію	7
7	Вивчіть особливості міжкультурної комунікації в міжнародній організації. Розробіть систему раннього попередження конфліктів в організації.	7
8	Дослідіть роль керівника в управлінні конфліктами. Розробіть програму профілактики професійного вигорання.	7
Всього		**56**

7. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Організаційна психологія» використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студентів:
- стандартизовані тести;
- поточне опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- реферати, презентації;
- залік.

8. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Організаційна психологія» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		**Модуль 2**	
40%	**10%**	**40%**	**10%**
Поточне оцінювання	**Модульний контроль 1**	**Поточне оцінювання**	**Модульний контроль 2**

1. Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (4 заняття, 4 теми – 4 оцінки). 2.Модульний контроль 1 проводиться на 4 занятті. Оцінка за Модульний контроль 1 виставляється на підставі виконання письмового завдання.	1.Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (4 заняття, 4 теми – 4 оцінки). 2.Модульний контроль 2 проводиться на останньому практичному занятті. Оцінка за Модульний контроль 2 виставляється на підставі виконання письмового завдання.

Усі форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів зазначенні в положенні університету про оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни.

Шкала оцінювання

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов’язковим повторним курсом)

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ п/п	Найменування	Номер теми
1	Мультимедійний проектор	**1-8**
2	Проекційний екран	
3	Комунікаційне програмне забезпечення (Google Chrome, Firefox)	
4	Наявність доступу до мережі Інтернет	
5	Персональні комп’ютери, ноутбук.	
6	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі онлайн (за необхідності)	
7	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	
8	Програмне забезпечення: ОС Windows	

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні:

1. Бондарчук О.І. Психологія управління персоналом. – Київ: Університет менеджменту освіти НАПН України, 2018. – 256 с.
2. Бондарчук О.І., Терещенко К.В. Психологія кадрового менеджменту. – Київ: УМО НАПН України, 2021. – 240 с.
3. Васютинський В.О. Психологія мас і спільнот. – Київ: Інститут соціальної та політичної психології НАПН України, 2015. – 300 с.
4. Заболотна В. Психологічні основи управління персоналом, К.2010. – 248с.
5. Зливков В.Л. Методологія та теорія організаційної психології. – Київ: Інститут психології НАПН України, 2020. – 220 с.
6. Карамушка Л.М. Організаційна психологія. – Київ: Либідь, 2005. – 320 с.
7. Карамушка Л.М., Бондарчук О.І. Психологія управління освітніми організаціями. – Київ: Педагогічна думка, 2017. – 280 с.
8. Кокун О.М. Психологія професійної діяльності. – Київ: Педагогічна думка, 2012. – 240 с.
9. Креденцер О.В. Організаційна культура та психологія управління. – Київ: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2019. – 198 с.
10. Максименко С.Д., Карамушка Л.М. (ред.). Організаційна та економічна психологія. – Київ: Інститут психології ім. Г.С. Костюка НАПН України, 2023. – 280 с.
11. Чепелєва Н.В. Психологія організаційного розвитку. – Київ: Інститут психології НАПН України, 2016. – 210 с.

Додаткові:

1. Ainsworth E. R. 360 Degree Feedback: A Transformational Approach / E. R. Ainsworth. — Panoma Press, 2016. — 234 p. — ISBN 978-1-78452-070-0.
2. Aldag R. Creating High Performance Teams: Applied Strategies and Tools for Managers and Team Members / R. Aldag, L. Kuzuhara. — New York ; London : Routledge, 2015. — 416 p. — ISBN 978-0-415-53491-8.
3. Athanasopoulou A. Developing Leaders by Executive Coaching: Practice and Evidence / A. Athanasopoulou, S. Dopson. — Oxford : Oxford University Press, 2015. — 288 p. — ISBN 978-0-19-968195-2.
4. Industrial/Organizational Psychology: An Applied Approach, 8th Edition, Michael G. Aamodt, 2016
5. Rothwell W. Effective Succession Planning: Ensuring Leadership Continuity and Building Talent from Within / W. Rothwell. — New York : AMACOM, 2015. — 512 p. — ISBN 978-0-8144-4915-8.
6. Lewis L. Organizational Change: Creating Change Through Strategic Communication / L. Lewis. — Chichester, West Sussex ; Malden, MA : Wiley-Blackwell, 2011. — 312 p. — ISBN 978-1-4051-9190-6.
7. Smith F. J. Organizational Surveys: The Diagnosis and Betterment of Organizations Through

8. Waters S. D. The Practical Guide to HR Analytics: Using Data to Inform, Transform, and Empower HR Decisions / S. D. Waters, V. Streets, L. McFarlane, R. Johnson-Murray. — Alexandria, Virginia : Society For Human Resource Management, 2018. — 208 p. — ISBN 978-1-58644-532-4.
9. Work in the 21st Century: An Introduction to Industrial and Organizational Psychology, 5th Edition Frank J. Landy & Jeffrey M. Conte, 2016
10. Marr B. Data-Driven HR: How to Use Analytics and Metrics to Drive Performance / B. Marr. — S.l.: Kogan Page, 2021. — 264 p. — ISBN 978-1-398-69386-9.
11. McConnell J. H. How to Identify Your Organization's Training Needs: A Practical Guide to Needs Analysis / J. H. McConnell. — New York : AMACOM, 2003. — 336 p. — ISBN 978-0-8144-0710-3.
12. Thomas K. W. Intrinsic Motivation at Work: Building Energy and Commitment / K. W. Thomas. — San Francisco : Berrett-Koehler Publishers, 2009. — 240 p. — ISBN 978-1-57675-567-9.
13. Guptan S. U. Mentoring 2.0: A Practitioner's Guide to Changing Lives / S. U. Guptan. — New Delhi : SAGE Publications Pvt. Ltd, 2018. — 256 p. — ISBN 978-93-5280-762-8.
14. Ehrhart M. G. Organizational Climate and Culture: An Introduction to Theory, Research, and Practice / M. G. Ehrhart, B. Schneider, W. H. Macey. — New York : Routledge, 2013. — 384 p. — ISBN 978-0-415-87980-4.
15. Psychometrics in Coaching: Using Psychological and Psychometric Tools for Development / Philadelphia : Kogan Page, 2013. — 440 p. — ISBN 978-0-7494-6664-0.
16. VanWieren S. Quantifiably Better: Delivering Human Resource (HR) Analytics from Start to Finish / S. VanWieren. — Basking Ridge, NJ : Technics Publications, 2017. — 126 p. — ISBN 978-1-63462-221-9.
17. Lepsinger R. The Art and Science of 360 Degree Feedback / R. Lepsinger. — San Francisco, CA : Pfeiffer, 2009. — 320 p. — ISBN 978-0-470-33189-7.
18. Peltier B. The Psychology of Executive Coaching: Theory and Application / B. Peltier. — Routledge, 2015. — 480 p. — ISBN 978-1-138-12727-2.
19. The Wiley Blackwell Handbook of the Psychology of Team Working and Collaborative Processes / ed. E. Salas, ed. R. Rico, ed. J. Passmore. — Hoboken : Wiley-Blackwell, 2017. — 640 p. — ISBN 978-1-118-90326-1.
20. Kraiger K. The Wiley Blackwell Handbook of the Psychology of Training, Development, and Performance Improvement / K. Kraiger, J. Passmore, N. R. dos Santos, S. Malvezzi. — Chichester, West Sussex, UK ; Malden, MA : Wiley-Blackwell, 2014. — 552 p. — ISBN 978-1-118-73701-9.
21. Fowler S. Why Motivating People Doesn't Work... and What Does: The New Science of Leading, Energizing, and Engaging / S. Fowler. — San Francisco, California : Berrett-Koehler Publishers, 2014. — 232 p. — ISBN 978-1-62656-182-3.

Інформаційні ресурси:

1. https://repo.usfu.edu.ua/home – Електронні ресурси ЗФУУ

2. https://npa-ua.org/
3. https://www.upa.guru/
4. https://www.efpa.eu/
5. https://www.apa.org/
6. https://www.apa.org/pubs/databases/psycinfo
7. https://iaapsy.org/
8. https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov
9. https://www.who.int/
10. https://uaoppp.com.ua/
11. https://ispp.org.ua/
12. https://www.siop.org/